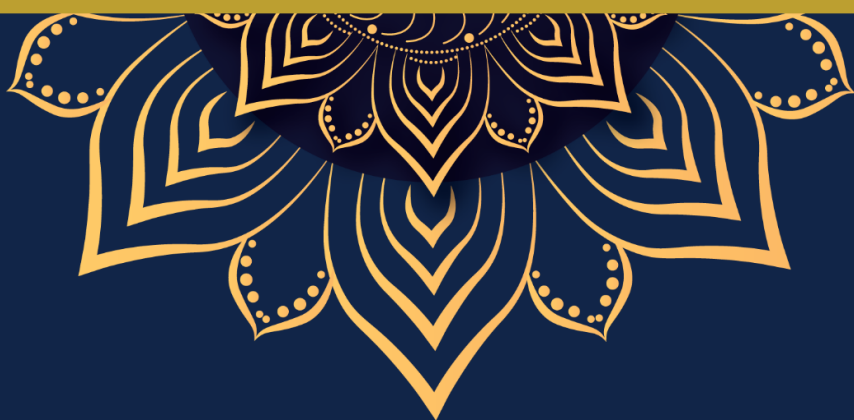

ویژه نامه نشست زیست مجازی کودک

۲

از سلسله نشست های

جشنواره کتاب سال سبک زندگی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

ارائه دهنده

سرکار خانم دکتر فاطمه خاندانی

متخصص روانشناسی و استاد دانشگاه

زندگی پلاس

دانشگاه باقر العلوم (ع)

کتاب سال سبک زندگی

دفتر تبلیغات اسلامی تهران

نشست «کودک دیجیتال» در جشنواره کتاب سال سبک زندگی با محوریت «زیست مجازی»

نشست کودکان دیجیتال در دفتر تبلیغات اسلامی تهران، با ارائه سرکار خانم دکتر خاندانی متخصص روانشناسی و استاد دانشگاه برگزار گردید. در این نشست، ایشان به تشریح ابعاد مختلف فضای مجازی در موزه کودک و چالش‌های آن پرداختند. سرکار خانم دکتر خاندانی در ابتدای سفنان فود با پفش یک کلیپ آموزشی، تلاش کردند تا اهمیت فضای مجازی، همراه با آسیب‌ها و فرصت‌های آن، برای حاضرین تبیین شود. ایشان اشاره کردند که زندگی کودکان در گذشته با صمیمیت بالا و همگرایی بیشتر همراه بود و ارتباطات اجتماعی به صورت طبیعی شکل می‌گرفت. اما امروزه کودکان در دنیای دیجیتال رشد می‌کنند که تفاوت‌های قابل توجهی با گذشته دارد.

ایشان افزودند که در دوران ما کتاب‌های چند صد صفحه‌ای خوانده می‌شد، اما اکنون کودکان علاقه دارند کتاب‌ها را همراه با بازی و تعامل دیجیتال تجربه کنند. همچنین، تاکید کردند که نباید کودک در این سنین با صفات دیجیتال یا متی تلویزیون آشنا شود؛ چرا که این موضوع می‌تواند آسیب‌های جدی به رشد طبیعی کودک وارد کند.

دکتر خاندانی بیان کردند که به جای استفاده از فضای دیجیتال برای سرگرمی کودک و به منظور پر کردن وقت آزاد او، باید در خانه قوانین مشخصی برای رفتار و زمان‌بندی فعالیت‌ها داشته باشیم.

در حال حاضر، حدود ۸۵ درصد از کودکان به فضای مجازی دسترسی دارند و این نسل از کودکان دیجیتال تفاوت زیادی در سبک یادگیری با نسل گذشته دارد. آنها بیشتر تمایل دارند مطالب جدید را از طریق محتوای آموزشی و سرگرم‌کننده بیاموزند.

وی در ادامه افزود که کودکان و نوجوانان امروزی به دنبال نوآوری هستند و علاوه بر تحصیل، به سرعت به سمت علایق خود می‌روند؛ مثلاً ممکن است به بازی‌های نرم‌افزاری علاقه‌مند باشند یا به دنبال شغل‌های مورد علاقه خود بگردند. اما استفاده از فضای دیجیتال باید با برنامه‌ریزی دقیق همراه باشد؛ زیرا اگر این استفاده بدون کنترل باشد، می‌تواند منجر به اعتیاد به فضای مجازی شود و مشکلاتی چون پرفاشگری، عصبانیت و افت تحصیلی در کودکان ایجاد کند.

سرکار خانم دکتر فاندانی همچنین به برفی (راهکارها) برای مقابله با این چالش‌ها اشاره کردند. یکی از این راهکارها تعیین زمان مشخص برای استفاده از اینترنت و بازی‌های دیجیتال است؛ به‌طور مثال می‌توان زمان استفاده از اینترنت را به یک ساعت در روز محدود کرد.

ایشان همچنین به موضوع کودک‌آزاری مجازی اشاره کردند و آن را نوعی آزار رومی و روانی دانستند که در فضای مجازی انجام می‌شود. این نوع آزار می‌تواند تأثیرات منفی زیادی بر رفتار و شخصیت کودک بگذارد، از جمله ایجاد پرفاشگری، کم‌تعملی و استرس.

در ادامه، دکتر فاندانی به فشار رومی و روانی ناشی از استفاده بی‌رویه از فضای مجازی و بازی‌های آنلاین اشاره کردند و گفتند که این فشارها می‌توانند اثرات منفی قابل توجهی بر کودکان داشته باشند. ایشان تأکید کردند که وظیفه خانواده‌هاست که نظام خانواده را به گونه‌ای هدایت کنند که نیازهای کودکان در همه ابعاد، از جمله نیازهای رومی و روانی، به درستی مورد توجه قرار گیرد. والدین باید شرایط مناسبی برای رشد و تعالی کودک فراهم کنند و معایب و مزایای فضای مجازی را به زبان کودکان به آنها آموزش دهند، که این امر تنها از طریق آموزش مداوم و تکرار امکان‌پذیر است.

این نشست با طرح مباحث علمی و کاربردی در زمینه زیست مجازی کودک، در راستای آگاهی‌بخشی به خانواده‌ها در فصول تأثیرات فضای دیجیتال بر رشد و رفتار کودکان برگزار شد.